

Sygnatura akt VIII GC 344/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Leon Miroszewski

Protokolant: sekretarz sądowy Monika Ziębakowska

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2014 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa Syndyka masy upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w S.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. na rzecz upadłego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwotę 102.492,53 (sto dwa tysiące czterysta dziewięćdziesiąt dwa 53/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 11 października 2010 roku;

II. zasądza od pozwanej na rzecz upadłego kwotę 3.600,00 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem kosztów procesu;

III. zasądza od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Szczecinie kwotę 5.125,00 (pięć tysięcy sto dwadzieścia pięć) złotych, tytułem opłaty sądowej od której powód był zwolniony.

Sygnatura akt VIII GC 344/12

UZASADNIENIE

Syndyk masy upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w S. wniósł o stwierdzenie bezskuteczności umowy z dnia 4 maja 2010 roku zawartej pomiędzy upadłą a jej współnikiem – pozwaną (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S., sprzedaży wierzytelności przysługującej upadłej w stosunku do Przedsiębiorstwa Budownictwa (...), A. K., spółka jawna z siedzibą w B., w kwocie 102.492,53 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 sierpnia 2008 roku. Jako żądanie ewentualne wniósł o zasądzenie od pozwanej wymienionej kwoty z ustawowymi odsetkami od dnia 11 października 2010 roku. W uzasadnieniu pozwu powołał się na art. 127 i art. 128 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze jako podstawę bezskuteczności tej umowy. Żądanie ewentualne uzasadnił możliwością pozwana zaspokoila swoje roszczenie wynikające z nabycia wierzytelności.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów procesu. Zaprzeczyła istnieniu umowy z dnia 4 maja 2010 roku, a w szczególności nabyciu wierzytelności wskazanej w pozwie. Podniosła, że aneksem nr (...) do umowy z dnia 4 maja 2010 roku, zawartym w dniu 14 maja 2010 roku, z tą datą nastąpiło rozwiązanie umowy z dnia 4 maja 2010 roku i jednocześnie ponowne przeniesienie wierzytelności na rzecz upadłej. Dalej podniosła, że w dniu 17 maja 2010 roku upadła zbyła wskazaną w pozwie wierzytelność na rzecz A. H.. Z ostrożności wskazała też, że wierzytelność ta należała do spornych, bowiem dłużnik odmówił zapłaty i dokonał potrącenia własnej wierzytelności.

W związku z powyższym nie zachodzi sytuacja niewspółmierności świadczenia upadłego w stosunku do otrzymanej odpłaty.

Stan faktyczny i wskazanie dowodów.

W dniu 11 października 2010 roku, po złożeniu w dniu 28 lipca 2010 roku wniosku przez dłużnika, została ogłoszona upadłość (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. z możliwością zawarcia układu. W tym czasie pozwana była współnikiem posiadającym ponad połowę udziałów w kapitale zakładowym upadłej. Dane pozwanej spółki, jako współnika upadłej, zostały wykreślone z Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 1 marca 2011 roku. W dniu 16 maja 2012 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie postanowił zmienić sposób prowadzenia upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego.

Dowody: - odpis pełny KRS nr (...) (k. 18-24),

- wniosek z dnia 28 lipca 2010 roku o ogłoszenie upadłości (k. 25-33),

- postanowienie z dnia 11 10 2010 (k. 7);

- postanowienie z dnia 16 05 2012 (k. 8).

W dniu 4 maja 2010 roku pomiędzy upadłą a pozwaną została zawarta umowa sprzedaży wierzytelności w wysokości 102.492,53 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 15 sierpnia 2008 roku przysługującej upadłej od B. W. (...) T. K. (1), A. K., spółki jawnej z siedzibą w B., z tytułu wynagrodzenia za wykonane roboty budowlane zgodnie z umową nr (...) - T. W umowie tej ustalono cenę sprzedaży wymienionej wierzytelności na kwotę 15.000 złotych, która miała być zapłacona do dnia 30 10 2010 roku, a została zapłacona przelewem z dnia 15 06 2010.

W dniu 14 maja 2010 roku sporządzono aneks nr (...) do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 4 maja 2010 roku. W jego treści stwierdzono, że strony postanawiają rozwiązać umowę sprzedaży wierzytelności z dnia 4 maja 2010 roku, a w związku z tym pozwana przenosi z powrotem na upadłą wierzytelność w wysokości 102.492,53 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 15 sierpnia 2008 roku, tym samym wygasa obowiązek zapłaty ceny sprzedaży wierzytelności w kwocie 15.000 złotych. Upadła miała zawiadomić dłużnika o powrotnym przeniesieniu wymienionej wierzytelności.

Dowody: - umowa z dnia 4 maja 2010 (k. 9-11);

- wyciąg z rachunku bankowego (k. 12);

- aneks nr (...) do umowy upadłej z pozwaną z dnia 14 05 2010 (k. 47-48).

W dniu 10 maja 2010 roku zostało sporządzone porozumienie pomiędzy pozwaną a A. H., w którym stwierdzono, że strony porozumienia będą współdziałać w celu wyegzekwowania wierzytelności w stosunku do Przedsiębiorstwa Budownictwa (...), A. K., spółki jawnej z siedzibą w B., w kwotach: 357.678,01 złotych – jako nabytej od upadłej przez A. H., 102.492,53 złotych – jako nabytej od upadłej przez pozwaną.

W dniu 17 maja 2010 roku sporządzono aneks nr (...) do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 4 maja 2010 roku zawartej pomiędzy upadłą a A. H. obejmującej wierzytelność w łącznej wysokości 357.678,01 złotych w stosunku do Przedsiębiorstwa Budownictwa (...), A. K., spółki jawnej z siedzibą w B.. W tym aneksie stwierdzono, że oprócz wymienionej wierzytelności upadłej przysługuje w stosunku do tego samego dłużnika wierzytelność w kwocie 102.492,53 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 15 08 2008. Wpisano też zmianę ceny sprzedaży wierzytelności na kwotę 265.000 złotych.

W dniu 18 maja 2010 roku sporządzono aneks do porozumienia z dnia 10 maja 2010 roku pomiędzy pozwaną a A. H., w którym stwierdzono, że w związku z rozwiązaniem umowy sprzedaży wierzytelności pomiędzy upadłą a pozwaną z dnia 4 maja 2010 roku i sprzedażą przez upadłą wierzytelności w kwocie 102.492,53 złotych z ustawowymi odsetkami

od dnia 15 sierpnia 2008 roku w stosunku do Przedsiębiorstwa Budownictwa (...), A. K., spółka jawna z siedzibą w B., A. H., jako właściciel tej wierzytelności oraz wierzytelności w stosunku do tego samego dłużnika na kwotę 357.678,01 złotych, zleca pozwanej dokonywanie wszelkich czynności faktycznych i prawnych związanych z wyegzekwowaniem od dłużnika tych wierzytelności oraz udziela w związku z tym pozwanej pełnomocnictwa do tych czynności, w tym do zawarcia ugody pozasądowej z zastrzeżeniem obowiązku dokonywania wcześniejszych ustaleń pomiędzy stronami porozumienia, przy czym o ile dalsza sprzedaż wierzytelności lub ugoda nastąpi na warunkach nie gorszych niż zapłata kwoty 400.000 złotych, to pozwanej będzie przysługiwać wynagrodzenie za wykonanie zleconych czynności w kwocie 126.500 złotych, potrącona z kwoty zapłaconej przez dłużnika przy przelewaniu całej wyegzekwowanej należności na rachunek A. H..

A. H. sporządziła pismem ręcznym oświadczenie, w którym napisała, że w związku z podpisaniem ugody przez (...) T. K., A. (...) spółka jawna, strony porozumienia ustalają ostateczne rozliczenie między sobą wierzytelności dłużnika (...). W przypadku uregulowania całości kwoty wynegocjowanej w ugodzie, to jest kwoty 400.000 złotych, pozwana otrzyma kwotę 126.500 złotych obejmującą należność główną i odsetki od wierzytelności a pozostała kwota 273.500 złotych, przynależna A. H., zostanie przelana przez pozwaną na konto Kancelarii Adwokackiej (...) w terminie 2 dni od jej otrzymania.

A. H. nie zajmuje się ściąganiem żadnych zadłużeń. Złożyła podpisy na kartkach papieru, in blanco, przed sporządzeniem treści nazwanym porozumieniem z dnia 10 maja 2010 i aneksami do umowy z dnia 4 maja 2010 i porozumienia z dnia 10 maja 2010, oraz napisała wymienione wyżej oświadczenie, na polecenie i pod dyktando jej konkubenta J. W., ze strachu przed biciem przez tą osobę, w obawie o swoje zdrowie fizyczne i psychiczne. J. W. współpracował w tym procederze z D. P.. A. H. nie uzyskała żadnych korzyści z tego działania.

Dowody: - aneks nr (...) z dnia 17 05 2010 do umowy z dnia 4 05 2010 (k. 49-51);

- porozumienie z dnia 10 05 2010 (k. 52-54, 56);

- oświadczenie A. H. (k. 55);

- aneks nr (...) do porozumienia z dnia 10 05 2010 (k. 57-59);

- zeznanie świadka A. H. (k. 199-201).

W dniu 27 maja 2010 roku pomiędzy upadłą a Przedsiębiorstwem Budownictwa (...), A. K., spółką jawną z siedzibą w B. została zawarta ugoda pozasądowa, w której stwierdzono, że upadłej przysługuje od wymienionej spółki między innymi wierzytelność w kwocie 102.492,53 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 15 sierpnia 2008 roku. Ta i inne wierzytelności przysługujące upadłej miały być zaspokojone na mocy tej ugody wpłatą kwoty 400.000 złotych. Upadła oświadczyła, że wierzytelności stanowiące przedmiot ugody zostały przelane na rzecz pozwanej, toteż ustalono, że zapłata kwoty 400.000 złotych ma nastąpić na rzecz pozwanej przelewem na jej rachunek bankowy. Przelew tej kwoty został dokonany na rachunek pozwanej w dniu 8 06 2010.

Dowody: - ugoda pozasądowa z dnia 27 05 2010 (k. 13-17);

- polecenie przelewu kwoty 400.000 złotych (k. 188);

- zeznania świadków: T. K. (1) (k. 172), A. K. (k. 173).

Ocena dowodów .

Stan faktyczny sprawy został ustalony zarówno na podstawie dowodów pisemnych przedstawionych przez strony, jak i na podstawie zeznań świadków, przy czym dowód z zeznań świadka A. H. służył też ustaleniu wiarygodności i znaczenia prawnego niektórych dowodów pisemnych.

Jeśli chodzi o dowody przedłożone przez powoda, to początkowo pozwana kwestionowała dowody pisemne, jako nie będące oryginałami dokumentów. Skoro jednak w odpowiedzi na pozew nie zakwestionowała treści dołączonego przez powoda odpisu umowy z dnia 4 maja 2010 roku zawartej pomiędzy upadłą a pozwaną, co pełnomocnik pozwanej przyznał na rozprawie w dniu 6 czerwca 2013 roku, to można było przyjąć, że dowód ten nie budzi wątpliwości i odzwierciedla treść zawartej umowy. Potwierdził to też przesłuchany w charakterze świadka prezes zarządu upadłej spółki.

Pozostałe dokumenty, mające stanowić o przenoszeniu wierzytelności przysługujących upadłej spółce od Przedsiębiorstwa Budownictwa (...), A. K., spółki jawnej z siedzibą w B., złożone już przez stronę pozwaną, nie były kwestionowane przez powoda co do tego, że odpowiadają pierwotnej treści, natomiast powód podnosił ich niewiarygodność co do skutków prawnych, które były w nich wskazywane, w kontekście późniejszych zdarzeń, w szczególności dotyczących wierzytelności, której odzyskanie leżało u podstaw żądania pozwu. Okoliczność ta była niewątpliwie kluczowa dla rozstrzygnięcia sprawy, toteż musiała być badana nie tylko poprzez ocenę powiązania kolejnych dokumentów umownych z czynnościami spełnienia świadczeń, czy to przez dłużnika upadłej spółki Przedsiębiorstwo Budownictwa (...), A. K., spółkę jawną z siedzibą w B., czy to przez pozwaną w stosunku do upadłej spółki, ale również przeprowadzeniem dowodów z zeznań świadków.

Jeśli chodzi o badanie wzmiankowanych powiązań, to zwraca uwagę niezgodność treści ugody zawartej przez upadłą spółkę z dłużnikiem Przedsiębiorstwo Budownictwa (...), A. K., spółką jawną z siedzibą w B. z najpóźniejszą z umów dotyczących przelewu wierzytelności upadłej spółki w stosunku do tego dłużnika, a więc umową z A. H. (aneks z dnia 17 maja 2010 roku do umowy z dnia 4 maja 2010 roku oraz aneks z dnia 18 maja 2010 roku do porozumienia z dnia 10 maja 2010 roku). Niezgodność ta dotyczy wskazania beneficjenta wpłaty kwoty uzgodnionej przez upadłą spółkę z wymienionym dłużnikiem, a tym samym aktualnego na ten czas wierzyciela. Zarówno treść ugody z dnia 27 maja 2010 roku pomiędzy upadłą spółką a Przedsiębiorstwem Budownictwa (...), A. K., spółką jawną z siedzibą w B., której dokument został złożony w niniejszej sprawie przez obie strony procesu, jak i zeznania świadków T. K. (1) i A. K., oraz dowód przelewu kwoty 400.000 złotych, wskazują, że właścicielem wierzytelności w kwocie 102.492,53 złotych, w chwili spełnienia zobowiązania przez dłużnika Przedsiębiorstwo Budownictwa (...), A. K., spółkę jawną z siedzibą w B., była pozwana.

Pozostało zatem do oceny, jakie znaczenie mają umowy zawarte z A. H., zarówno przez upadłą spółkę jak i przez pozwaną. W tym celu przeprowadzono dowody z zeznań świadków J. B. i A. H.. Za wiarygodne należało uznać zeznania świadka A. H. co do okoliczności podpisania przez nią pism zawierających treści porozumienia z dnia 10 maja 2010 roku i aneksów: do umowy z dnia 4 maja 2010 roku i porozumienia z dnia 10 maja 2010 roku. Jej wytłumaczenie o podpisaniu tych pism in blanco, bez znajomości później naniesionej treści, i sporządzeniu pisemnego oświadczenia na polecenie i pod dyktando jej ówczesnego konkubenta J. W., oraz pozostawaniu pod przymusem tej osoby, daje się logicznie powiązać z faktem braku powołania się przez upadłą spółkę, w ugodzie z dnia 27 maja 2010 roku zawartej z Przedsiębiorstwem Budownictwa (...), A. K., spółką jawną z siedzibą w B., na jakiegokolwiek umowy z A. H. w sprawie przelewu wierzytelności będących przedmiotem tej ugody. Co więcej, w treści ugody wyraźnie wskazano, że wierzytelności te zostały przelane na pozwaną.

Trzeba dodać, że A. H. nie otrzymała żadnego świadczenia w związku ze złożeniem wymienionych podpisów i sporządzeniem wymienionego oświadczenia. Nie sposób zakwestionować jej stwierdzenia, że nie zajmuje się ona egzekwowaniem cudzych wierzytelności. Składając oświadczenie w sprawie nałożonej na nią sankcji w związku z jej niestawiennictwem na jednym z terminów rozprawy A. H. wskazała na swój status osoby bezrobotnej bez prawa do zasiłku. Nie zasługuje więc na wiarę zeznanie prezesa zarządu upadłej spółki (...), że A. H. dokonywała skutecznych czynności mających na celu uzyskanie świadczenia odpowiadającego wierzytelności upadłej spółki w stosunku do Przedsiębiorstwa Budownictwa (...), A. K., spółki jawnej z siedzibą w B.. Nie można też dać wiary zeznaniu tego świadka, że to z nią podpisał on jakąkolwiek umowę czy aneks do umowy. Podobnie jak temu, że A. H. zapłaciła jakiegokolwiek wynagrodzenie za nabycie wierzytelności od upadłej spółki.

Ocena prawna.

Syndyk domagał się w niniejszym procesie uznania za bezskuteczną czynności prawnej upadłego dokonanej w czasie określonym w art. 127 ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze (dalej, jako „p.u.n.”). Zgodnie z tym przepisem bezskuteczne w stosunku do masy upadłości są czynności prawne dokonane przez upadłego w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, którymi rozporządził on swoim majątkiem, jeżeli dokonane zostały nieodpłatnie albo odpłatnie, ale wartość świadczenia upadłego przewyższa w rażąco stopniu wartość świadczenia otrzymanego przez upadłego lub zastrzeżonego dla upadłego lub dla osoby trzeciej. Wniosek o ogłoszenie upadłości został złożony w dniu 28 lipca 2010 roku, a więc czynność prawna upadłego w postaci umowy z dnia 4 maja 2010 roku, zawartej z pozwaną, a dotyczącej przelewu wierzytelności w kwocie 102.492,53 złotych, została dokonana w czasie o którym mowa w art. 127 ust. 1 p.u.n.

Czynność prawna w postaci umowy z dnia 4 maja 2010 roku była niewątpliwie rozporządzeniem majątkiem upadłej, bowiem stanowiła o przeniesieniu na pozwaną składnika majątku upadłej w postaci przysługującej jej wierzytelności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2012 roku, V CSK 6/12). Nie powinno też być wątpliwości, że odpłatność rozporządzenia majątkiem przez upadłą w wyniku tej czynności prawnej była rażąco niższa niż kwota rozporządzenia. Matematyczne porównanie kwoty przeniesionej wierzytelności do kwoty odpłatności wskazuje, że odpłatność została ustalona na poziomie 14% przenieszonego majątku, co zresztą zostało stwierdzone w powołanej umowie (k. 10). Ten poziom odpłatności nie odpowiada pojęciu współmierności świadczenia. Nie jest nawet zbliżony do wysokości rozporządzenia, a przez to jest w stosunku do niego rażąco niewspółmierny (na temat kryteriów stwierdzenia rażącej niewspółmierności zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2010 roku, I CSK 69/10).

Nie można uznać, że wartość rozporządzenia jest niższa z uwagi na sporność przeniesionej wierzytelności. Twierdzenie pozwanej o sporności, a przez to niskiej wartości wierzytelności, jako przysporzenia dokonanego przez upadłą czynnością prawną z dnia 4 maja 2010 roku, nie daje się pogodzić z faktem uznania tej wierzytelności przez dłużnika upadłej Przedsiębiorstwo Budownictwa (...), A. K., spółkę jawną z siedzibą w B., w ugodzie zawartej w dniu 27 maja 2010 roku. W § 8 powołanej ugody stwierdzono, że dłużnik zapłaci kwotę 400.000 złotych obejmującą między innymi zobowiązanie w kwocie 102.492,53 złotych. Suma tej i pozostałych składowych wierzytelności dają właśnie kwotę 400.000 złotych, toteż nie można twierdzić, że wartość wierzytelności przeniesionej umową z dnia 4 maja 2010 roku jest niższa niż jej kwota nominalna.

Istotną kwestią w niniejszym postępowaniu była trwałość umowy z dnia 4 maja 2010 roku, kwestionowanej w pozwie. Pozwana podniosła twierdzenie o jej rozwiązaniu w dniu 14 maja 2010 roku, a następnie sprzedaży tej samej wierzytelności przez upadłą A. H.. Jak już była mowa, A. H. złożyła podpisy in blanco, bez znajomości treści, które następnie zostały naniesione, złożyła też pisemne oświadczenie pod dyktando i pod przymusem wywieranym przez jej ówczesnego konkubenta J. W., w obawie o swoje zdrowie fizyczne i psychiczne. Powyższe skutkuje, po pierwsze: brakiem oświadczeń woli A. H., skoro złożenie przez nią podpisu nie było nakierowane na wywołanie jakiegokolwiek przewidywanego przez nią skutku prawnego (art. 56 k.c.), po drugie – w zakresie pisemnej treści naniesionej własnoręcznie przez A. H. – oświadczeniem innej osoby, która dyktowała zapisaną treść. Nie można mówić o jakimkolwiek zachowaniu się A. H. wyrażającym jej wolę odpowiadającą treści dokumentów zawierających jej podpis (art. 60 k.c.).

Choćby uznać, że dokumenty podpisane przez A. H. zawierają oświadczenia woli, nie jej, lecz innej osoby, która decydowała o postępowaniu A. H., to należałoby przyjąć, że te oświadczenia woli zostały złożone wyłącznie dla pozoru. Nie chodziło w nich w szczególności o rzeczywiste nabycie przez jakąkolwiek osobę wierzytelności upadłej spółki w kwocie 102.492,53 złotych, a jedynie o ukrycie istnienia innej czynności prawnej, wynikającej z umowy pomiędzy upadłą a pozwaną, zawartej w dniu 4 maja 2010 roku.

Pozornym było też zawarcie aneksu do tej umowy z dnia 14 maja 2010 roku. W rzeczywistości nie doszło do rozwiązania umowy z dnia 4 maja 2010 roku, o czym dobitnie świadczy treść ugody z dnia 27 maja 2010 roku zawartej przez upadłą z Przedsiębiorstwem Budownictwa (...), A. K., spółką jawną z siedzibą w B.. Jak już była mowa, w ugodzie tej

stwierdzono o przeniesieniu wierzytelności objętych ugodą przez upadłą spółkę na pozwaną, co następnie skutkowało ustaleniem, że kwota 400.000 złotych zostanie zapłacona przez dłużnika na rzecz pozwanej. Była też mowa o tym, że taki przelew nastąpił.

Zgodnie z art. 134 ust. 1 u.p.n., jeżeli czynność prawna jest bezskuteczna z mocy prawa, to, co wskutek tej czynności ubyło z majątku upadłego albo do niego nie weszło, podlega przekazaniu do masy upadłości. W związku z powyższym, z chwilą ogłoszenia upadłości syndykowi służy roszczenie o zwrot tego, co w wyniku bezskutecznej czynności prawnej nie weszło do majątku upadłego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2007 roku, V CSK 106/07). Ponieważ pozwana otrzymała kwotę 400.000 złotych przelewem z dnia 8 czerwca 2010 roku (k. 188), to, zgodnie z art. 134 ust. 1 u.p.n., zawarta w tej kwocie suma 102.492,53 złotych podlegała przekazaniu do masy upadłości. Powołany przepis nie wymaga złożenia wezwania o zwrot kwoty uzyskanej przez drugą stronę bezskutecznej umowy zawartej z upadłą od wezwania do jego dokonania, toteż wymagalność zwrotu następuje z chwilą wpływu mienia należącego do masy upadłości do majątku innego podmiotu, a gdy wpływ ten nastąpił wcześniej, to z chwilą ogłoszenia upadłości. Tym samym powód mógł się domagać zasądzenia kwoty 102.492,53 złotych z odsetkami od dnia 11 października 2010 roku.

Należność tą należało zasądzić na rzecz upadłej, bowiem legitymacja procesowa syndyka, uregulowana w art. 144 p.u.n. jest szczególnym podstawieniem procesowym, polegającym na tym, że z dniem ogłoszenia upadłości likwidacyjnej upadły traci legitymację procesową do występowania w sprawach dotyczących masy upadłości, natomiast pozostaje stroną w znaczeniu materialnoprawnym, jako podmiot czynności prawnej objętej sporem. Przez to świadczenia stanowiące przedmiot postępowania zasądzone są na rzecz lub od upadłego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2004 roku, IV CK 86/04; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2009 roku, III CSK 244/08; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2011, V CZ 37/11).

Podobnie rzecz się ma z kosztami procesu, należnymi stronie wygrywającej na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Koszty te, wobec ustawowego ograniczają się do wynagrodzenia radcy prawnego. Zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych kosztami opłaty sądowej należało obciążyć pozwaną, o czym orzeczono w punkcie III wyroku.